

**Жұлдызды аспан.
Әлемнің құрылымы
және
масштабтары**

Оқу мақсаттары:

- 9.7.2.1 абсолюттік және көрінерлік жұлдыздық шамаларды ажырату;
9.7.2.2 жұлдыздың жарқырауына әсер ететін факторларды атау

Шоқжұлдыздар дегеніміз- аспанның нақты шекарасы анықталған белгілі бір бөлігі.

Аспанда барлығы 88 шоқжұлдыз белгілеген. Шоқжұлдыз шекаралары Халықаралық астрономия одағының (ХАО) арнаулы қаулысы бойынша бекітілген.

Шоқжұлдыздардың

31-і аспанның солтүстік жарты шарында, 48-і оңтүстік жарты шарында, ал қалған 9-ы аспан экваторының екі жарты шарға да ортақ орналасқан. Мысалы, Жетіқарақшы астрономиялық атауы Үлкен Аю, Қамбар-Арыстан. Әдетте шоқжұлдыздардың өзіндік ерекшеліктерін мысалы,

Сириус «жарық нұсқаушы» Алдыбаран «із басушы»

Қазақстанда көрінетін жарық жұлдыздар

№	Жұлдыздар атаулар		Экваторлық		Көрінерлік
			тік	еңістігі	
1	Альдебаран	Торпақ	04 ^{сағ} 34 ^м	+16 ⁰ 28'	1,06
2	Альтаир	Бүркіт	19 ^{сағ} 49 ^м	+08 ⁰ 48'	0,9
3	Антарес	Сарышаян	16 ^{сағ} 28 ^м	-26 ⁰ 23'	1,2
4	Арктур	Сиыршы	14 ^{сағ} 14 ^м	+19 ⁰ 19'	0,2
5	Бетельгейзе	Орион (Үшарқар-Таразы)	05 ^{сағ} 53 ^м	+07 ⁰ 24'	0,9
6	Вега	Лира	18 ^{сағ} 36 ^м	+38 ⁰ 47'	0,1
7	Денеб	Аққу	20 ^{сағ} 40 ^м	+45 ⁰ 10'	1,3
8	Капелла	Арбашы	05 ^{сағ} 14 ^м	+45 ⁰ 58'	0,2
9	Кастор	Егіздер (Еректұз)	07 ^{сағ} 33 ^м	+31 ⁰ 57'	2,0
10	Поллукс	Егіздер	07 ^{сағ} 43 ^м	+28 ⁰ 05'	1,2
11	Темірқазық	Кіші Аю	02 ^{сағ} 07 ^м	+89 ⁰ 09'	2,1
12	Процион	Кіші Арлан	07 ^{сағ} 38 ^м	+05 ⁰ 17'	0,5
13	Регул	Арыстан	10 ^{сағ} 07 ^м	+12 ⁰ 05'	1,3
14	Ригель	Орион (Үшарқар-Таразы)	05 ^{сағ} 13 ^м	-08 ⁰ 14'	0,3
15	Сириус (Сүмбіле)	Үлкен Арлан	06 ^{сағ} 44 ^м	-16 ⁰ 41'	-1,6
16	Спика	Бикеш	13 ^{сағ} 23 ^м	-11 ⁰ 02'	1,25

©EADAYA
<http://www.hoshinavi.com/>

Зимние созвездия

Жұлдызды ақпарат

